

Ilyen beszéd valóban megérdemelte, hogy Bánffy Dezső báró beszéljen ellene. Alaposabb lebecsülést úgy se kaphatott volna.

Dr. K. A.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, jan. 27.

Elnök: Gróf Csáky Albin.
Az ülés megnyitása után rítérnek a napirendre:

az utlevéllügy

részletes tárgyalására.

A főrendek a javaslat 8. első szakaszát változatlanul elfogadták.

A 9. § nál

Gróf Esterházy János: Nem helyesli a szakaszt és módosítást nyújt be az iránt, hogy a Horvátországban kiállított utlevelek magyar-francia-horvát nyelven állíttassanak ki.

Prónay Dezső báró: Tegnap felszólalására nézve történetek nyilatkozatok, hogy ilyen kérdéseket úgy kell tárgyalni, hogy minden érzelmet kiküszöbölve, objektíve kell megbírálani. Nos igyekezni fog e kívánságot megtartani, bár a politikában az érzelmelek hullámváza a fő és e nélkül reális politikát üzni nem lehet. (Szórványos helyeslés.) A 9. § al óhajt foglalkozni. Az utlevél szerinte olyan közokirat, melylyel az állam polgárai igazolják magukat a nemzetközi érintkezésnél. Az utlevélrendszer mindazon jogi intézkedések összessége, melyek az utlevelekre vonatkoznak. Ennek egy része a végrehajtás. A végrehajtás jogintézményeknél konkrét esetek szerint történik. Az utlevél közokirat lévén, annak megállapítása, végrehajtása az utlevelet kiállítóhoz tartozik. Tehát az utlevéllügyben a magyar törvényhozás intézkedhetik, úgy, ahogy szellemének megfelel. Ez általános szabály, de vannak ez alól kivételek. Ilyen kivétel az 1868: XXX. t.-cz., mely Horvátországnak önkormányzatában autonóm jogot biztosít. Ő ezt érintetlenül óhajtja hagyni. A horvát nyelvnek a magyar korona területén kiváltságai vannak, melynek az 1868: XXX. t.-cz. kizárólagosságot biztosít Horvátországnak. De habár ezt a törvényt megállapítja, ez eddig nem terjed, hogy a nemzetközi viszonyokban a magyar nyelv fölé emelkedjék és a magyar nyelvet lezozorítsa. Tehát módját kell ejteni annak, hogy ez meg ne történhessék.

az ideges	az epés
ember keze	
sovány,	sovány,
lágú,	kemény,
hideg,	meleg,
száraz.	száraz.

V.

1. **Erélyesség**, mely tettekben kíván érvényesülni; a mit akar, ezer akadályon keresztül is kiviszi.

2. **Erélytelenség** minden cselekvési erő nélkül.

Ez az elmélet. Vegyük egy példát.

Egy fiatal leány lágyan, félig csukva, lefelé fordított tenyérrel nyújtja kezét. Ujjait adja oda. A szorítás lágy, keze csontos, lágy, hideg és nedves. A kezét alig hogy megemeli.

Megjítés: Borzasztóan hideg (IV. 6; I. 2) és önző (I. 4), szíve érezni nem tud. Igazmondás nem kenyerre (I. 6), nemtörődömség (I. 2), lustaság (IV. 4) jellemzik, a jóllétért rajong (IV. 1.) de maga képtelen bármi munkára (V. 2) stb.

Brrr! Micsoda csúnya megfajtás! A francia lap a hibás, az hozza fel ezt a példát. Erre mivelként egészen másféle a kézzorítás. S különben is az a kézzorítás, melyet nem figyel meg az ember, mert csak a két szem igyekszik egymásba elmerülni, egymásból olvasni — ez a kézzorítás mond legtöbbet!

Az utlevelen a magyar korona összeségeinek, mint egységes államnak kell jelentkezni, mert az utlevél a nemzetközi érintkezésnél állami közokirat. Hozzájárul gróf Esterházy János indítványához, de ha azt nem fogadják el, bead egy módosítványt, hogy: Magyarországon magyar és francia nyelvű, Horvátországban magyar-horvát-francia nyelven állíttassanak ki az utlevelek. Horvátországban az utlevél-nyomatvány magyar-francia nyelvű volna és a tisztviselő horvát nyelven töltené ki azt. Elfogadásra ajánlja módosítását.

Bánffy indítványa.

Bánffy Dezső báró: Utalva tegnapi beszédére, a 9. § t illetőleg módosítást nyújt be, mely kizárólag a magyar és francia nyelvet óhajtja az utlevelen. Ha azonban módosítását nem fogadják el, hozzájárul báró Prónay és gróf Esterházy módosításához. Nem a jogi tekintetekre, az állami közösségre, de arra való vonatkozással szól, melyet Prónay nem említett. Igenis nagy dolgot művelni, egy országot hatalmassá, nagygyá tenni csakis az érzelmelek befolyása alatt lehet. Az érzelmelek által vezetett erő sovinizmus az, mely nagy dolgokat tud felmutatni, ennek kell érvényesülni a nemzeti iránynál, a nemzeti politikánál, mert csak így lesz egységes nemzeti állam. Kívánja, hogy soviniztikus irányban törekedjenek arra, hogy az állam kifaló egységesen jelenjen meg. Benyújtja fentebb említett módosítását, s elfogadásra ajánlja azt.

Elnök: A módosítások felett úgy szavaznak, hogy első sorban a javaslatról legtávolabb álló módosítvány felett szavaznak. (Helyeslés.) A vitát bezárja.

A törvény és a sovinizmus.

Szell Kálmán miniszterelnök: Az elhangzottakra óhajt válaszolni, reasummálva azokat. Egyet ért Prónay Dezső báróval az érzelmelek illetőleg. Mert míg emberek ünek a törvényhozásban, emberek mozgatják az állam, a politika rugóit, addig az érzelmelek kiküszöbölni nem szabad. E nélkül nagyot tenni, alkotni, buzditni nem lehet. De éppen úgy az adott szót, az irást megszegni nem szabad. Ezért hiába ezíltja valaki a nagy emberek mondásait, az irásos szerződést meg szegni nem szabad. O tud sovinsta lenni, sovinsta politikát csinálni, de a mikor e sovinizmus a törvénybe ütközik, akkor meg kell hátrálni. Amíg ez a törvény fennáll, addig az előt meg kell hajolni. Hogy áll a kérdés jogilag? Nektünk törvényünk van erre, mely egyik szakaszban a végrehajtás iránt intézkedik. A végrehajtás körében pedig Horvátországot a törvény szerint teljes autonomia illeti. Ez után világos, hogy bármiként intézkedjenek, egy határt meg kell tartani és ez az, amit 1868. XXX. t.-cz. előír. Ezen túlmenni, ezt túllépni nem lehet, nem szabad. Ezt mint jogászok, mint politikusok egyaránt be kell tartani. Prónay helytelenül definiálta a dolgot. Az utlevél rendszer közös törvényhozásilag, de a törvény mindjárt hozzátesszi, hogy a végrehajtása autonóm.

A tegnapi elmondott nézetét ma is fenntartja változatlanul. Itt csak egy adminisztratív aktusnak szabályozásáról van szó. Az utlevelen rajta lesz a magyar államegység, mert raj a lesz a magyar címere és úgy lesz ki-tüntetve a kivándorló, mint magyar állampolgár. A magyar állam tekintélyén ez irányban erőre nem eshetik. Ő más feladatot lát, azt, hogy a főrendiháznak adott szó, törvény és irás tiszteletére kell figyelmeztetni a közvéleményt. Ha valakinek, hát a főrendeknek feladata ez. Ő a legkisebb dolgokban sem akar eltérni a törvénytől, mert egy kavics is képes kikököteni egy hatalmas vonatot. Kéri a törvényjavaslat elfogadását és a módosítások elvetését.

Báró Prónay Dezső: Szavai félreértése miatt szólal fel a házszabályok 46. § a értelmében.

Elnök: Megjegyzik, hogy nem a 46 ik, hanem az 52 ik § alapján szólalhat fel.

Prónay báró: Azt hiszi, hogy a kormányelnök félreértette az ő szavait, mert olyan dolgokat czáfolt, amelyeket ő nem említett, amelyekre nem hivatkozott.

Szell Kálmán ismétli, hogy csak az 1868: XXX t.-cz. határain belül van jogunk intézkedni. E t.-cz.-nek minden tétele olyan, melyet megtartani úgy Magyar-, mint Horvátországnak nagy érdeke. Éppen a horvát tulzóknak, a horvát sovinstáknak nem szeretne fegyver adni a kezébe ezáltal.

Elnök: Névszerinti szavazást kért 12 főrend s így a szavazás névszerint fog megtörténni Esterházy módosítása felett. Először Bánffy módosítása felett fog megtörténni a szavazás, egyszerű felállással.

A módosítást felolvasták.

Elnök: Felteszi a kérdést, elfogadják-e Bánffy módosítását? Akik elfogadják, álljanak fel.

Bánffyt leszavazták.

(Báró Bánffy D z ón kívül négy főrend áll fel)

Elnök: K jelentik, hogy a főrendek a módosítást elvetik. Következik a névszerinti szavazás a Gróf Esterházy módosítása ügyében

Jegyző: olvassa a névsort. (A jelenlevő főpapok mind nem mel szavaznak. Bánffy, Prónay igennel, Dániel Gábor nemmel, Szapáry nemmel, Széchényi Béla gróf igen, Szabó Miklós kuriai elnök, W kerle Sándor nemmel, Lobkovitz hadtestparancsnok nemmel, Almásy Dénes gróf igen, Apponyi Lajos nem, Berthold Géza nem.

A javaslatokat eredeti szövegükben elfogadták, a módosításokat kivétel nélkül elvetették.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 27.

Elnök: gróf Apponyi Albert.

Az ülés megnyitása után elnök több kisebb jelentőségű irományt terjeszt elő. Jelenti, hogy a korábbi véderővitára vonatkozó irományok a nagy iradában a képviselők rendelkezésére állanak.

K vetkezik a napirend.

A régi képviselőház sorsa.

Biró Lajos előadó: I merteti a gazdasági bizottságnak a régi országháznak a főváros tulajdonába való átadásáról benyújtott jelentést.

Benedek János: Kérde, hogy minő tanácskozások folytak az iránt, hogy miféle célra használják a volt képviselőházat.

Az elnöki széklet Dániel Gábor veszi át. Az előadó válasza után

Benedek János: Indítványozza, hogy az átadásra vonatkozó összes irományok beszerzetessenek és az ügy tárgyalás végett valamelyik következő ülés napirendjére tűzessék ki.

Szell Kálmán miniszterelnök: nagyon világosnak tartja a kérdést. A főváros adta át a telket az országház építésére rövid idővel 10—12 esztendőre, egy arany évi díj mellett. 34 évig használta a képviselőház azt a telket, nem lenne tehát méltányos, ha ezt a rozoga épületet ne rögtön és elismerés mellett adja át a Ház a fővárosnak. (Helyeslés a jobbon.)

Csávossy Béla háznagy szintén ilyen értelemben szól.

Boda Vilmos: Nem lehetetlen, hogy a főváros olyan célra fogja felhasználni a régi házat, amely annak múltjával ellenkeznek. A magyar nemzet küzdelmeinek színtere volt ez a hely és szeretné, ha múltjához méltó rendelkezése lenne a régi Háznak.

Benedek János: Hozzájárul az előadó javaslatához és visszavonja indítványát.

Az elnöki széklet ismét Apponyi Albert veszi át.

Heltay Ferenc: Nincsen ok tisztelt közgyűlés (városos derűtlenség) arra, hogy Boda Vilmos proppozícióját fogadja el a Ház.

Szell Kálmán: Indítványozza, hogy a gazdasági bizottság jelentésének tudomásul vétele mellett elismerő köszönetét fejezze ki a képviselőház a székesfővárosnak.

A Ház a jelentést a miniszterelnök pótlásával veszi tudomásul.

A véradó.

Elnök: Következik az újonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Solyomossy Ödön báró: Hiszi, hogy a honvédelmi miniszter csak kényszerűségből terjesztette be a javaslatot. A kétéves szolgálatot szerinte lehet átceptálni, egyrészt azért, mert a fegyveres erőt is emelné, amennyiben több kétéves tartalékos vonulhatna be gyakorlatra — a nyolcz héten át kiképzett póttartalékok helyett. A gyalogságnál tehát lehetne ezt átceptálni. Más kérdés, hogy anyagilag megéri-e az áldozatot, mert ez az áldozat súlyos. A kétéves szolgálatot sokan úgy gondolják, hogy a hadsereg létszámát devalválják. Ez tévedés. Sőt ellenkezőleg: az öreg legénység hazabocsátása által sokkal több lesz az újoncz s ha ez több lesz, több tiszt is kell hozzájuk, a tiszti létszám szaporításával a tiszti iskolákat is szaporítani kell, szóval a kiadások roppant emelkednének, nemcsak ezen a téren, hanem más téren is.

Ami azonban a lovasságot illeti, ott nem barátja a kétéves szolgálatnak. Ezeknek tehát rekompenzációt kell adni, mint a francziák adnak a tengerészeknek, akik tartalék idővel együtt ötven évig kötelezik magukat a szolgálatra. Rézletesen elmondja az újoncz-huszár szenvedéseit, kezdve azon, mikor a szegény huszár fejét lenyírják.

— Talán a haját? — szól bele egy hang viharos derűtség közben.

Solyomossy: Lapsus lingue, különben nem ideg. Szóval a huszár-kiképzés rendkívül fáradsággal jár.

Nessi Pál: A honvédhuszárokat mégis kiképzik két év alatt.

Solyomossy: Igaz és elismerem, hogy igen szép, forcirozott és eredményes munkát végeznek. De ha egyenkint nézzük a honvédhuszárt és lovát, nem fogjuk olyan rózsás színben látni a dolgot, mint mikor a gyakorlaton nagy tömegben vannak, amikor igazán kalapot kell előtűk emelni, miként a német császár is megdicsérte őket.

Ezután még részletesen szól a lovasság el- tartási költségéről.

Kívánja, hogy a magyar nyelvet már a gyakorlati tárgyaknál is tanulják a katonanevelő- intézetekben, hogy a növendék a hadseregbe lépve magyarul érintkezze a legénységgel. Ohajtja azt is, hogy népfelkelők ezentúl községük jegyzőjénél jelentkezzenek. A javaslatot a kényszerűség hatása alatt elfogadja.

— Hoch! Hoch! — kiáltásokkal fogadta az ellenzék az elfogadási nyilatkozatot.

Szünet következett.

Szünet után **Holló** Lajos a javaslat ellen beszélt.

Holló szünet után folytatva beszédét az ülés végeig beszélt.

Ezután az ülést holoapra halasztották.

Hírek Franciaországból.

— A francia katólikusok küzdelmei. —

A bretagnei halászhók.

Nagy a nyomor Bretagneban. A rettenetes hidegben a parti halászhók nem tudnak hivatásukban élni s a tél derekán Bretagneban a szó szoros értelmében kitört az éhség.

A bretagnei halászoknak nincs mit enniük.

Ily körülmények közt a hivatalos közegek sürgős kéréssel fordultak a kormányhoz, segítsen a derék népen, a mig nem késő.

Combesnak azonban elsősorban az a hősiesség jutott eszébe, melylyel a nyáron a bretonok az apáczárdákat megvédelmezték a szabadkőműves dúlásokkal szemben. Nem küldött tehát csak nevétségesen csekély segítyt, hanem küldött újabb rendeletet a breton nyelvnek az iskolákban és prédikációkban való alkalmazása ellen.

Erre aztán összefogtak a bretagnei lelke-

szek. Hirdették tovább is az ígét breton nyelven, de egyuttal felhívták a katólikus francziákat a jó francia és jó katólikus breton nép megmentésére.

Es a felhívásnak fogantja lett. Megmozdult a francia társadalom és adományával a bretonok segélyére sietve, az éhínség terjedésének gátat vetett.

Hogy fogalmat alkossunk a francia katólikusok áldozatkészéséről, feljegyezték, hogy egyedül a *Croix* útján pár nap alatt 38,000 frank folyt be a nemes célra.

Üldözés a gyarmatokban.

Nemcsak a francia anyaországban irtják a szabadkőműveseket a szerzeteseket, hanem kiterjesztették már áldatlan működésüket a gyarmatokra is.

A francia kamara szombaton tartott ülésén utasította a kormányt, hogy lehető rövid idő alatt tegyen javaslatot a gyarmati iskolák elvilágiasítása iránt. Megjegyzendő, hogy Franciaország gyarmataiban csaknem kizárólag szerzetesek és apácák kezében vannak az iskolák. Ezek terjesztették ott a francia műveltséget s most a szabadkőműves többség rövidlátásában egyenesen a francia műveltség legerősebb hadserege ellen fordítja fegyverét.

E határozat meghozatala alkalmával azonban mintha már felébredt volna a lelkiismeret a többség egyes tagjaiban is. Az indítvány ellen szavazott u. i. 244, mellette 248 képviselő s így mindössze **négy szótöbbséggel** fogadták el.

Lassabban az ünnepléssel.

Singer urat Csáky és Gajári urak egy bizonyos klauzulával rehabilitálták. A szombati zárt ülésen Széll Kálmán kijelentette, hogy ő Singert »nagyon kiváló embernek ismeri«, Vészi József ugyanakkor úgy dicsérte Singert, mint aki igen hazafias szolgálatokat tett a nemzetnek. Tegnap bizonyos nagyváradai újságírók »tisztelőkét és nagyrabecskéket« telegrafálták Singer urak, aki ellen szerintök »reakzionárius elemek« támadást intéztek.

Nos, sine ira et studio, álljon itt egy akta. Régi dal, régi hazafiságról.

1891. június vége felé így nyilatkoztak az akkori szabadelvű lapok.

Nemzet: »Tapintatlan, tolakodó árulás«.

Egyetértés: »Hazug denuncziálás és titkos rágalmozás«.

Magyar Hírlap: »Orvtámadás«.

Pesti Napló: »Hazafiatlan denuncziálás«.

... Vajjon kiról és miról nyilatkoztak szabadelvű laptársaink akkor?

1891. június 25-iki kelettel a következő folyamodvány küldetett Budapestről Bécsbe a kabinetirodába; melyet kivonatosan adunk:

Legfelségesebb, Leghatalmasabb Császárunk, Királyunk és Urunk!

A budapesti német színház 1889. december 20-án a lángok martaléka lett. Magyarország fővárosa ezáltal egy fontos műintézettel szegényebb lett és sok ezer ember, a városnak németül tudó lakói meg vannak fosztva attól a szellemi tápláléktól és élvezettől, melyet egy német színházban találni szoktak.

Nem kevésbbé érzik szellemi szükségét német színháznak azokban a magyar körökben, melyeket nem tölt el a nemzeti elfogultság, hanem amelyek elég felvilágosodottak arra, hogy teljes mértékben méltányolni tudják annak fontosságát, ha a német nyelvben és irdalomban kielégítő ismereteket szereznek.

A német színház Budapesten nemcsak művész, hanem egyuttal fontos politikai és kulturális missziót is teljesít. A német művészet ápolása Budapesten nem megvetendő faktora lehet a német nyelv ismeretének, ápolásának és terjesztésének.

Mind ezeknek megfontolása adta alulírottaknak azt a bátoriséget, hogy császári és királyi apostoli Felséged elé azzal a legalázatosabb kérelemmel forduljanak: kégyeskedjék Felséged legkegyelmesebb figyelmét és mindenható védelmét a budapesti német színház ügye felé fordítani.

Vagyunk császári és királyi Felségednek hódolattal stb.

Aláírták pedig ezt a híres német okmányt (mi csak a fordítását adjuk) Kochmeister Frigyes bürzeelők, Lesszer Szaniszló, Leipziger Vilmos, Hirsch Jakab és — Singer Zsigmond, a N. Fr. Pressa budapesti levelezője, akit Széll, Vészi, Szatmári urak, a budapesti és nagyváradai újságírók ünnepelnek, tisztelnek, nagyrabecskének.

Az a vihar, amelyet ezen hazaáruló, rágalmozó és denuncziáló okmány közzététele 12 év előtt keltett, arra kényszerítette Singer urat, Széll Kálmán »kiváló emberét«, Vészi és Szatmári urak újságírói ideáját, hogy sürgősen kilépjen a szabadelvű pártból. Ki akart lépni az Othon újságírók köréből is, de az Othon megelőzte és 1891. július első napjainak egyikén tartott rendkívüli közgyűlésén kizárta Singert tagjai sorából...

Ennyit ír az »A...« fővárosi lap. Mi hozzá tehetjük, hogy csak egy klikk üdvözölte Singer urat, ki... Einer von unsere Laut!

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

- Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.
Jan. 28. A leszámítoló és jelzálogbank évi közgyűlése.
Jan. 29. Iskolaszéki ülés a városházán d. u. 4 órakor.
Jan. 29. A Csesztivó intézet felügyelő bizottságának ülése a városházán d. e. 10 órakor
Febr. 1. Kath. Szabad Liczeum előadása.
Febr. 8. A nagyváradai kath. kör közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségében.
Febr. 8. Gazdasági és iparbank közgyűlése.
Febr. 8. Biharmegyei Kereskedelmi ipar és terményhitelbank közgyűlése.
Febr. 15. Kath. Szabad Liczeum előadása.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liczeum előadás.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liczeum előadása (estély).
Márcz. 29. Kath. Szabad Liczeum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liczeum zárünnepélye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-part) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* A villamos világítás berendezése. A városi villamos mű építését vezető és felügyelő bizottság tegnap délután ülést tartott, amelyen a vezeték elhelyezése és fali tartók alkalmazása felett váltottak eszmecsere. Bordó Ferencz főjegyző elnöklete alatt Rimler Károly polgármester, Száhlender Károly, dr. Károly Irén, Komlóssy József, Schöpflin Agoston, Dús László, Varró Domokos, Kőszeghy József, Alt- nöder Béla jegyző és a Ganz-czég részéről Medgyes Ferencz főmérnök voltak jelen. Hosszas eszmecsere fejlődött ki a felett, hogy hol legyen a kábelvezeték és vastartó. Elvileg abban állapodtak meg, hogy a kórháztól a Fő-utcán a Szent László-térig, továbbá Kossuth-, Zöldfa, Teleky- utcán (a ref. templomig) a sekunder vezeték kábelben lesz vezetve. Kert-utcán pedig falitartókon lesz a vezeték elhelyezve. Schöpflin Agoston posta-távirdaigazgató megjegyezte, hogy addig nem lehet intézkedni, mig a terv a miniszter által jóváhagyva nincs s a közigazga-

tási bejárást meg nem tartják. Annál is inkább, mert úgy tudja, hogy a kábel-vezetést a telefonkábelrel párhuzamban akarják elvezetni, pedig ez lehetetlen, mert tönkre tenné a telefont. Bécsben példa volt rá, hogy 22 méter távolságban is megzavarta a telefont s azt el kellett távolítani. — A bizottság már elhatározta, hogy a vezetésnél faoszlopokat csak a legszükségesebb helyen alkalmaz s inkább a vastartókat és vas falikarokat használ a vezetésnél. A Ganz-gyár meglepődve hallotta ezt, mert a cég mindenütt oszlopokat tervezett. Tartóvasakkal — szerinte — nem dolgozhatnak, mert a város szétszórt s a házak nagyon egyenlőtlenek. Az oszlopokra vonatkozólag a Ganz-cég egy tervet mutatott be olyan faoszlopokról, amelyek betonlapra állított vasban helyzetnének el. A bizottság megbízta **Köszeghy József** városi főmérnököt és a Ganz-cég főmérnökét, hogy az utcákat bejárva, a helyszínén állapítsák meg, hogy hol lesznek vastartók és faoszlopok elhelyezve s ehhez készítsenek összehasonlító költségvetést. Számításuk ki továbbá, hogy mibe kerülnének a Ganz-cég által ajánlott oszlopok. Annyit már most kimondott a bizottság, hogy a Külvárosban egyszerű telített faoszlopokon helyezi el a vezetéket. A lámpák távolságára nézve is véleményt kér a bizottság a két főmérnöktől.

* **Uj doktor.** A napokban avatták Kolozsvárott a jogtudományok doktorává **Lukács Imre** ügyvédjelöltet, a nagyváradi ügyvédjelölti kar tehetséges és szorgalmas, szimpatikus tagját.

* **A hercegprímás és a görög katolikusok.** Vaszary Kolos hercegprímás, a görög katolikus egyházköztség ügyében, átiratot intézett Halmos János polgármesterhez. Tudatja, hogy ez az egyházköztség a pápa döntése szerint a hercegprímás joghatósága alá tartozik s nem a munkási görög katolikus püspöké alá. Kijelenti ennél fogva a hercegprímás, hogy a kegyuraság kérdésében még közvetlen tárgyalásokat tart szükségesnek a fővárossal. A székesfőváros közgyűlése ugyanis annak az egyszerű kimondásával, hogy a kegyuraságot elvállalja, még nem tett eleget az egyház részéről a patronatusra nézve megállapított feltételeknek. A kegyurnak a dos, dedicatio és fundus tekintetében pontosan meghatározott kötelezettségeket kell vállalni. Így meg kell határozni a székesfőváros közgyűlésének, hogy hol és milyen telket, vagy esetleg épületet enged át a görög katolikus egyházköztség temploma és plebániája számára. Meg kell határozni a lelkész, segédlelkészek, egyházi szolgák javadalmazását és el kell vállalnia az épületek és egyéb ingatlanok jókarban tartásának a kötelezettségét. Mindezek után kéri a hercegprímás a tárgyalásnak ilyen irányban való folytatásba tételét s a megállapodásoknak vele való közlését.

* **Ő Felsége a vakoknak és siketnémáknak.** Ő Felsége a jolsvai **Chazár András** vakok és siketnémák intézetének céljaira magánpénztárából alapítványi hozzájárulás képen hatszáz koronát adományozott.

* **A rendőrség és a házaló vigéczek.** Régidő óta rontják a Nagyváradon amugy is pangó kereskedelmet a fővárosi és a még rosszabb, külföldi cégek utazói, kik nagyszámban végig házalják az egész várost, így szerezték megrendeléseket. A rendőrség felől eddig szabadon harcolhattak el az üzleti forgalmat kereskedőink elől a házaló vigéczek, de most már a tegnapi adott esetből kifolyólag úgy látszik, a rendőrség utlevelet fog adni a vigéc-

uraknak. Tegnapielőtt a **Pick** testvérek budapesti cég egyik beltagját csipte rajta a rendőrség megrendelések gyűjtésén. A rendőrség elkobozta tőle a mintagyűjtemény s az eljárást megindította. Együttal a főkapitány távollétében a rendőrség vezetésével megbízott **Papolczy Ferencz** tb. főkapitány a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Tudomásomra jutott, hogy egyes nagyvárad-i kereskedők, valamint más foglalkozásu egyének is, a város területén különböző fűszer és vegyes áru cikkekkel házalást folytatnak. Minthogy pedig a házalás — a mely alatt árukkal házról-házra járva üzött kereskedés, vagy pedig rendőri engedély nélkül piacon való árusítás értetik — Nagyvárad város területén szabályrendelést tiltva van, ez uton is figyelmeztetem mindazokat a kiket illet, hogy a tudomásomra jutott ezen vissza és különösen a kiskereskedők jogos érdekeit sértő állapot megszüntetése céljából a tilalom ellen vétőket a legszigorubbán fogom büntetni s azonfelül a házalási szabályok értelmében — áruikat is el fogom koboztatni. Nagyvárad, 1903. évi január hó 22-én. **Papolczy Ferencz** t. főkapitány.

* **A nemesség.** Valamelyik laptársunk azzal izetlenkedik, hogy gorombán neki ment vasárnapi számában a kir. kat. jogakadémia tudós, köztisztviselő megöszült igazgatójának azért, mert a családja régi magyar nemességét elismertetni akarta. A ki tudja, kit ért a támadás, az tudja azt is, hogy a támadás nem a megtámadottnak ártott. Az illető lapnak úgy látszik, idegbajt okoz a történelmi magyar nemesség; kíváncsian várjuk ezek után, micsoda demokrata kirohanást fogunk olvasni legközelebb, hogy egy **lipótvárosi** nemességet közül a hivatalos?

* **Az örökség.** Regényekben sokszor olvashattuk már, hogy a családban addig volt meg a szeretet, a hűség, míg szegénységben éltek, s mikor egyszer jobb élet költözött a családba, kihalt a szeretet, hideggé lett egymáshoz a két szív. Ez a megható történet vált tegnap valóra Nagyváradon. **Báthory Józsefné** szül. **Barna Mariska** boldog egyetértésben, bár nagy szegénységben élt a tegnapi napig férjével **Báthory Józseffel**. Tegnapi azonban nagy örömet okozott a szegényes lakásban a **Báthoryné** részére váratlanul megérkezett 1400 korona örökség megérkezése. Képzelnémi, milyen hatással volt a nagy summa pénz látása a szegény mosónőre, ki ily összeget még képeletheben sem vallhatott soha a magáénak. Elgondolta, hogy ezentul még boldogabb egyetértésben fognak élni. De a férj mást gondolt. Alkalmatlan pillanatban kezéhez kaparitotta az 1400 koronát és búcsu nélkül távozott. A hűtlen hitestársat a rendőrség kutatja.

* **Prohászka a budapesti kath. körben.** A budapesti katolikus kör vasárnap este a Klotild kir. hercegnő védnöksége alatt álló nagytérenyi árvaház s a katolikus tanoncok javára minden tekintetben fényesen sikerült hangversenyt rendezett, melynek vonzereje **Prohászka Ottokár**, a zseniális varázserejű szónok prologja volt. **Prohászka** magas szárnyalásu, lendületes gyönyörű beszédet mondott a szeretetről, a melyet a jelenvolt őriási számú előkelő közönség tomboló tetszéssel fogadott. A magas röplő, eszmékben gazdag költői beszédet még csak halvány vonalaiban is nehéz volna reprodukálni, annak szépségeit csak teljes egészében lehet élvezni. A hatásos beszédet e szavakkal fejezte be: »Ime, jó lelkek, e szeretettől hevüljétek, azzal járjatok, azt leheljétek: az nektek is öröm és élvezet lesz, másokat is s titeket is boldogít. Bizzunk a krisztusi szeretetben, melyről az Ur mondja, hogy az a legnagyobb parancs — melyről az apostol hirdeti, hogy meghalad minden tudást — melyről a történelem bizonyítja, hogy a kulturát hordozza

— melyről mi is tapasztaljuk, hogy csak aki melegen, lelkesen és istenesen szeret, az él igazán. «Percczekig zugott a taps és éljenzés. Aztán kezdetét vette a tulajdonképeni hangverseny. A hangversenyre előzőleg **József Agost** főherceg és fenséges neje kilátásba helyezték megjelenésüket, de az utolsó perczben közbejött akadályok miatt táviratilag kimentették elmaradásukat.

* **A hírlapírók boszton-kurzusa.** Mindenfelé hódít az új divatos táncz: a boszton. A minap a tisztikar állott hódolói sorába, most az újságírók alakítottak egy boszton-kurzust. A szép elegáns tánczot **Sára Miklós** tánczmester vezetésével egy heti lecke órákon gyakorolják be a hírlapírók, a Fekete Sasban. A szép francia tánczot nyilvánosan is be fogják mutatni az újságírók annak idején.

* **Szent Antal kenyere.** Évenként ezer és ezer szegénynek törli a nyomor által sajtolt könnyeit a Szent Antal tisztelete. A hívek buzgóságából összegyűlt fillérekkel az éhezőknek kenyeret nyújt a szeretet. A nagyvárad-olaszi plébánia által jelenleg a premontrei-rend templomában gondozott Szent Antal szobor perselyébe az elmúlt évben is tekintélyes összeg gyűlt be, amelynek hovatordításáról a következőkben számol be az áldott szívű **Dencs János** tb. kanonok, esperes-plébános: Az 1902. évben a persely bevétel volt: az 1901. évi maradvány 200 kor., az 1902. évi bevétel 3783 kor. 21 fill., összesen 3983 kor. 21 fillér. A kiadás: 124-80 méter-mázsa kenyérért fizetett 2889 kor. 60 fill., a templomörnek kiadott az 1902. évré 91 kor., alapítványul kenyérre elhelyezett 400 kor., házi szegények között kiosztatott 402 kor. 61 fillér, maradványul a takarékpénztárba helyezett 200 kor. a felmerülő szükségletekre. Összesen 3983 kor. 21 fill.

* **Adományok az Erzsébet leányárvaház karácsonyfájára.** Báró **Gerliczy Félixné** ivén: **Vinkler József** püspök 50 kor. Egyesült nagyváradi **László** és **Hunyady** gőzmalom részv. társ. 2 zsák liszt á 85 kgr., 2 zsák dara á 25 kgr., 34 kalács, 4 horgolt nyakkendő, 30 l. bab, sütemény, 3 nyul, **Moskovits Adolf** és fia 20 kor. 2 zsák liszt, 1 zsák kása, **Moskovits Mór** és fia 20 kor., **Weinberger Jakab** és fia 1 zsák liszt, **Vinkler Josef** 1 zsák burgonyát, 30 fej káposzta, 6 liter bab, 6 liter kása, 1 kosár vesreshagyma, **Olasz Elemér** 1 zsák liszt, özv. **Knapp Ferenc** 4 kor., 2 nyulat, özv. br. **Wildburgné** 5 kor. 2 nyulat, **Balázsházy Bertalan** 10 kor. **Markovits Antal** 20 liter zsír, **Kiss Elek** 4 kor. **Darvassy Lajos** 4 kor. **Sal Ferenc** 6 kor. 15 liter dió, **Ritók Zsigmond** 4 kor. **Andrényi** 10 kor. **Kugler Albert** 10 kor. **Gézy Lajos** 2 kor. **Hlatky Endréné** 2 kor. dr. **Schweiger Edén** 2 kor. **Nadányi Károlyné** 3 kor. **Gyurkovits Kornélné** 4 kor. **Wertheimstein Alfréd** 6 kor. **Kermeszky Györgyné** 4 kor. **N. N.** 2 kor. **Hedwig Soltz** 10 kor. **Király Györgyné** 6 kor. **Nagy Mór** 5 kor. **Schlauch Jozef** 4 kor. **Ozv Grünwald Henrik** ivén: **Találd ki**, hogy ki 10 kor. **Bunyitai Vincze** 10 kor. **Schiefner Ede** 10 kor. **Radnai Farkas** 20 kor. **Kucsovsky Lajos** 10 kor. **Steinberger Ferenc** 10 kor. **Andrássy János** 10 kor. **Fetser Antal** 10 kor. **G. B.** 20 kor. **Nagy Lajos** 4 kor. **Ováry Lajos** 40 kor. dr. **Mayer Agoston** 4 kor. **Kiss Károly** 1 skatulya cukorka, **szentjánoskenyér**, 5 koszu füge, 20 drb. narancs, 1 karácsonyfa, **Müller Salamon** 1 csomag cukorka, **Herschmann Fülöp** 2 doboz karácsonyfa cukor, 1 doboz cukorli, **Fröhlich Józsefné** 100 drb. cukor, 100 drb. mézes, **Such Károlyné** 6 kis kosár cigarett doboz karácsonyfa, özv. ifj. **Schwarz Abrahámné** 2 kor. özv. **Des Echerolles Kruspér S.** 1 tábla szappan 8 liter dió, **Püspöki uradalom** 8 drb. nyul, **Mezey Vilma** 36 drb. narancs és mézes, **Grünwald Henrik** 2 kiló cukorli, 5 üveg befőtt. **Kunyhósné** ivén: **Nagy Ferenc** 2 kor. **N. N.** 2 kor. **Láng József** 5 tuczat czeraza, 1 doboz radigumi, 300 drb. irka, **Szirmai és Nagy** 1 kor. **Veiszlovits Adolf** és fia 2 kor. **Sziládky Ernő** 1 kor. **T. M.** 1 kor. **Erődi Hermann** 1 csomag cukorka, 1 csomag cukorli,

Közepes Kálmán 1 kor. Karakas Albertné 1 kor. Váli Ilona 1 kor. Peiser Károlyné 2 kor. Lőrinczy Gyuláné 1 kor. N. N. 1 kor. N. né 40 fillér, Korn Lajosné 40 fillér, Veiterschütz Jánosné 2 kor. Schweiger Edéné 3 kor. ifj. Kohn Sámuel 2 kor. Neumann M. 2 kor. Fehér 1 kor. Berger Mór 1 kor. N. N. 10 fillér, Kertész 40 fillér, özv. Kriczen Jánosné 50 fillér, Strobliné 50 fillér, N. N. 40 fillér, Wallner Odónné 2 kor. Cseprega Miklósné 2 kor. Starill Mária 1 kor. Plander Sámuel 20 drb. narancs, 10 koszoru füge, 20 drb. mézes, Steinberger hurkát, kolbászt, Huzella babák, vegyes jék, Elek J. két vászon kötőnek, Stark Róza 36 drb. narancs, 3 koszoru füge, Vértésiné ivén: Anlaut Jánosné 4 kor. Schopper Györgyné 2 kor. Lederer és Kálmán-féle szeszgyár és finomító részv. társ. 5 kor. Tóth Mihályné 40 fillér, Farkas József 2 kor. özv. Ember Emanuél 1 kor. Varga Andrásné 1 kor. Schmidt Béláné 1 kor. Berger Dániel 3 kor. Vértessy Kovács Mariska 60 fillér, V. Papp Józseféné ivén: L. E. Ree: 2 kor. Nagyváradi Légszeszgyár 3 kor. T. K. 60 fillér. Fogadják a nemes adakozók ez uton is hálás köszönetem az árvák nevében. Özv. br. Gerliczy Félixné elnök.

* **A szesz-lámpa áldozata.** A mult napokban megirtuk azt a sajnálatos szerencsétlenséget, mely **Vucskics** László posta-titkár lakásán történt, két gyermek leány gondatlan vigyázatlanságából. Megirtuk akkor azt is, hogy **Rotter** Etelka, **Vucskics** László posta titkár sógornője és **Maronyai** Magda cselédleány milyen súlyos égési sebeket szenvedett. A sérülések az akkori vizsgálatkor nem mutatkoztak oly súlyos természetűeknek, mint a miyenekké később fejlődtek. **Maronyai** Magda azóta, hosszas szenvedés után tegnapelőtt kiszervezett. A szerencsétlen cselédleányt tegnap temette el édes atyja a biharmegyei közpórházból. A **Rotter** Etelka sérülései is sokkal komolyabbá fejlődtek, mint azt az első napokban sejtették, de mind a mellett aggodalomra legkevésbé sincs ok.

* **Momsen baleset.** Momsen Tivadart, a híres német történettudóst, mint Berlinből sürgőnyzik, baleset érte, mely reá csakhamar nagy veszedelmet hozott. Az agg tudós gyertyával a kezében létrára állt, hogy egy könyvet a polczról levegyen, miközben haja tüzet fogott és üstökének egy része elégett. Családtagjai a veszedelmet látva oda siettek és a lángokat, melyek Momsen arcába csapódtak és azt is megégették, gyorsan elfojtották.

— A szépségem oda van! — kiáltott föl komikus sopánkodással Momsen, amikor a baleset után arcát a tükörben megnézte.

* **Beczky Arthur beadványa a városhoz.** Az annak idején kinos feltűnést keltő városi vámpanama ügyében **Beczky** Arthur az elbocsátott vámfelügyelő, a törvényhatósági bizottsághoz tegnap egy beadványt nyújtott be, melyben a belügyminiszter fegyelmi vizsgálatot elrendelő intézkedése alapján arra kéri a törvényhatósági bizottságot, hogy míg a bíróság az ügy büntetőjogi és a belügyminiszter az közigazgatási érdeme fölött dönt, részére az 1901. évi december 1-től járó egy harmad fizetése kiutaltassék mindaddig, míg a legfelsőbb fórumok véglegesen nem döntöttek.

* **Elgázolt waggongyári munkás.** A vasút, ez a repülő vas kolosszus sok embert tett már szerencsétlenné és sok családot fosztott meg szeretteitől. Anyi sok vér áldozat után mindig újat és újat követel. Tegnap estefelől is egy nő, családos munkás embert gázolt halálra Debreczenben. Tegnap délután a Szatmár felé haladó 1708-as és a Nyiregyháza felé menő 4604-es számú személyvonatok csaknem egy időben indultak ki az állomásról. Mindkettőnek utja a dohánygyár előtt vezet el és a műhelytelep előtt térnek el egymástól. Ezen a mintegy egy kilométernyi vonalon a két vonat egy időben futott végig s a különbség a két vonat mozdonya közt alig volt egy kocsi hossznyi. Ugyanezen időben ment arra Nagy Lajos waggongyári kovácsmunkás, aki a sineken keresztül

igyekezett mielőbb családjá körébe jutni. A szembejövő két vonatból csak az egyiket látta, mert a mozdonyból kicsapódott nagy tömeg gözt a szél a másik vonatra hajtotta és azt egész elfedte. Nagy Lajos keresztülfutott a Szatmár felé haladó vonat előtt és nekiszaladt a másik sínparon robogó nyiregyházi 4604-es személyvonat mozdonyának. A robogó vonat magával rántotta a szerencsétlen embert és maga előtt tolta 28 méter hosszúra. A vonat megállás nélkül haladt tovább. Nagy Lajos borzalmas sérülésekkel ott feküdt a töltésen. A véres esetnek sokan voltak tanúi a waggongyári munkások közül. A szerencsétlenül járt sérültet hordágyon a közpórházba szállították. Nagy Lajos 31 éves, nő, családos ember. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy a szerencsétlenségben kit terhel a felelősség.

* **A Tiszántúl naptára,** melyet minden új előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyvárádon, hanem az egész megyében feltűnést keltett gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőkn kívül mégél szélsebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárat 60 fillérré szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésében, Schmidt Gyula papirtűzetében, továbbá kiadóhivatalunkban és a legtöbb szivartózsákban.

* **Apró hírek.** **Fráter** Ferencz magánzó nagyváradi szőlőhegy 4. sz. lakásából tegnap reggelre eltűnt felesége egy pár opál köves, kereszt csüngővel ellátott 36 koronát érő arany fülbevalója. A rendőrség a tettest nyomozza. — **Találtak** egy pár cipőt, igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség 4. sz. szobájában. — **A két ételosztóban** a tegnap napon kiosztottak 1457 adag levest és ugyanannyi adag kenyeret s azokivül 70 egész kenyeret. A két melegező helyen meghalt 32 férfi és 16 nő. Pénzadomány tegnap sem érkezett.

MŰVESZET.

Kiskereskedők hangversenye. A kiskereskedők idei hangversenyének egyik fő vonzereje **Sugár** Arankának, a kolozsvári nemzeti színház primadonnájának valamint a Szigligeti-színház egyik legbájosabb tagjának **Novák** Irénnek fellépte lesz. A táncrendező bizottság **Mihelyi** Jenő, **Fleischacker** Hugó és **Vermes** Kornállal az élén elkövetnek mindent, hogy a hölgyközönség a legnagyobb figyelemben részeseüljön, ami tekintve a nagy érdeklődést a közönség körében nagyon helyénvaló, mert előreláthatólag a kiskereskedők estélye lesz az idei farsang egyik legnépesebb táncestélye.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Hoffmann meséi.
Csütörtök: Boszorkányvár.
Péntek: Mona Va na.
Sombat: Denevér (Strausz operettje).

A szinügyi bizottság ülése.

A szinügyi bizottság tagjait tisztelettel kérem, hogy folyó hó 29-én délután 3 órakor a városház tanács-termében tartandó bizottsági ülésen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárád, 1903. Dr. **Hoványi** Géza sz. elnök. **Tárgy:** a február havi műsor tervezet előterjesztése. **Somogyi** Károly kérelme a szubvenció tárgyában.

Sugár Aranka vendéggjátékai. Hirtelen akadályok fölforgatták a Szigligeti-színház heti műsorát. **Amon** Margit tegnap délelőtt váratlanul bejelentette a színháznál, hogy beteg,

Rédey Szidi szabadságon van, **Bilkey** Irén Budapesten gyógykezeléti magát, **Márkus** Aranka és **Orley** Flóra szintén betegek. Így tehát énekes darabot vendégszereplés nélkül ez alkalommal műsorra tűzni nem lehetett, **Sugár** Arankát, a kolozsvári színház kiváló primadonnáját kérte föl s nyerte meg két vendégfőlépésre **Somogyi** Károly. **Sugár** Aranka, a ki kedves volt primadonnája a nagyváradi közönségnek, ma délelőtt érkezik Nagyváradra. Ma szerdán este **Hoffmann** meséi-ben, holnap csütörtökön este pedig a **Boszorkányvár**-ban lép föl.

Sugár Aranka kisasszonynak,

a kolozsvári Nemzeti Színház kiváló művésznőjének felléptével.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 131.

Bérlet 113. sz.

Ma szerdán, 1903. január 28-án:

Hoffmann meséi.

Opera.

SZEMÉLYEK:

Hoffmann meseirő — — —	Perényi József
Lindorf tanácsos — — —	Pintér Imre
András, Stella szolgálja — —	Bérczi Gyula
Luther, koresmáros — — —	Bognár J.
Miklós, Hoffmann barátja — —	Kulinyi Mariska
Spanlanzani, profesor — — —	Heltai Jenő
Olympia, leánya — — —	Sugár Aranka
Antónia, anyjának szelleme —	Székely Anna

HELYTARAK: Nagypáholy 7. sz. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodeleleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Tamlászek, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön, január 29-én:

Boszorkányvár.

Operette.

IRODALOM.

A világtörténetben egy kor van, a melyet magyar királyok után neveznek: ez **Mária Terézia** és **József** császár kora, a felvilágosult abszolútizmus Európa keleti határában, a szép és hatalmas Habsburg-leány és fia, a felvilágosult modern császár után. **József** Franciaország volt azon államok közül, a melyeket beutazott, a legnagyobb hatással. **Széchenyi** István megírta, hogy az oly roppant mű, mint a déli csatorna, XIV. **Lajos** hatalmának alkotása, méltán keltette a császárban azt a gondolatot, hogy csak a korlátlan uralkodói hatalom muokálhat igazán a népek javára. — **Nagy** **Fridrik** népszerűségét akkor már csökkentette terhes gazdasági politikája és fukarsága. Mint **Mária Terézia** írta, a népek istenit, sohasem láttak ily népszerű császárt. Legjobbán egyszerűsége lepi meg őket, egyszerű ruhája, magaviselete, komolysága. Az egész világ ismerte nevét és erényeit s midőn anyja meghalt, feléje fordult mindenkinek szeme. Az öreg porosz király azt írta egy levélben: »**Mária Terézia** meghalt, a dolgok új rendje következik.«

Erről a korról szól a **Nagy** **Képes** Világtörténet most megjelent 175. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője

Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Üllői út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

Magyar Gazdák Szemléje. A Magyar Gazdaszövetség Folyóirata. Szerkeszti: *Berndt István*. A január 25-iki száma következő kiváló tartalommal jelent meg: Iparfejlesztés szövetkezetekkel. Idegen birtok s a magyar föld terhei. (B—d J—s) Törekvéseink és a Magyar Ipar. Kelet-Gallécia nyomora. Mezőgazdasági szövetkezetek Németországban (Gd.) Pártok vajudása. A közép-európai csatornák hatása a mezőgazdasági és ipari érdekekre (Arkövy Richárd dr.) A szibériai vajtermelés s hazai tejgazdaságunk. Az osztrák agrárkormányzat története 1848—1898. Társadalmi krónika (Maszk.) Különfélék: Nagy-Réde. (Isaák Mártha.) — A Mezőgazdasági Szemle. — Elégtétel és igazság. — A beruházások és a belöldi tőke. — A börze reformja. — A magyar paraszt. — Magyar szövetkezetek. — Községi szociálpolitika. — Pénzügyi és tőzsdei évkönyv. Krónika. Szerkesztőség: Budapest, Baross-utca 10. sz. Előfizetési ár: Egy évre 12 korona. — Egyes szám 1 korona 20 fillér.

NYILTTER.

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

néven új, fényes, régi szükséglet pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, leg-
hirnevesebb elsőrangú gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az uri házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyenentű gyárak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét.

70.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Jan. 31. Kiskereskedők táncestélye.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
Febr. 7. Postások bálja a Zöldfában.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkórház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 15. Az izr. nőegylet hangversenye és tánc estélye.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

A nőegylet Calico bálja.

Szombaton fog lezajlani a Kereskedelmi Csarnokban a »Biharmegyei s nagyváradai nőegylet calico-bálja, mely már hetek óta tartja izgalomban nemcsak Nagyvárad, hanem egész Biharmegye mulatni vágyó uri közönséget.

Az előjelekből ítélve az idei calico-bál sokkal jobban fog a most harmadéva lefolyt calico-bálnál sikerülni, habár akkor is 140 calicós volt.

A bálon két zene lesz. A köztánczokhoz a 37-ik gyalogezred zenekara, a csárdásokhoz a Bura-banda fog muzsikálni.

A rendezőség a résztvevő közönség tájékoztatására a következő tudnivalókat közli:

1. Kötelező calico-öltönyök. Nők részére: rózsaszín szaten, galléros dominó hasonló tüse díszszel, fekete bársony félálarcz csipkével; — keztü és legyező fekete. Férfiak részére: két színű szaten galléros dominó hasonló tüse díszszel, fekete bársony félálarcz csipkével; világos keztü. Az egyöntetűség kedvéért igen kívánatos, hogy minden calico teljesen egyforma, a mintának szigorúan megfelelő, minden különös jel mellőzendő legyen. 2. A hölgyközönségtől nyert értesülés szerint a résztvevő hölgyek tulajdoni része, így a mamák is calicoban fognak lenni. 3. Gyülekezés fél kilencz órakor: férfiak és nem calicoba öltözött hölgyeknek bejáratul a Kereskedelmi Csarnoképület Nagypiaczra néző főkapuja szolgál. A női calicoba öltözöttek kíséreljékkel együtt — kocsijukkal a Csarnoképület nyugati oldalán levő kapun behajtatnak — és a kapu lépcsőházában vonulnak fel — egyenesen a piperezobába, — utközben a bál közönséggel nem érintkeznek. 4. A női calicosok gyülekezésére egy külön terem tartatik fenn. — Igen kívánatos, hogy a calicosok itt már kilencz órára összegyűljenek, mivel a bálterembe együttesen vonulnak fel — és mivel a calico négyes már korán kezdett veszi. 5. Minden calicos az ellenőrzés czéljából sziveskedjék belépti jegyét kéznél tartani; (lepczészzerűbb összehajtván a keztübe dugni.) 6. Ellenőrzés után a női calicosok mindannyian egy-egy tánczrendet és egy »calico négyes« felirattal ellátott szalag csokrot kapnak.

A csokrok különféle színektől vannak páronként összeállítva. A női calicos egyik csokrot baloldalon mellére tűzi — a másik csokrot pedig annak a férfinak adja — kivel a calico négyest tánczolni óhajítja. 7. Fél tíz órakor calico négyes rendeztetik, melyben minden calicosnak részt kell venni, a négyeshez a tánczosválasztást a calicos hölgyek eszközlik. — A szalag egyező színéről fogja megismerni a tánczos tánczosdjét. 8. Pontban 11 órakor a calicos és álarczok letétegetnek, e czélból a hölgyek a külön fenntartott termekbe vonulnak, hol a szolgáló személyzet rendelkezésükre áll; az álarczok már előbb is levehetőek. 9. Tizenegy órakor a táncz folytatatik, — a szünet fél egytől fél kettőig lesz.

Az eltebál este 9 órakor kezdődik, akkor lesz az impozáns felvonulás. Belépő díj személyenkint 2 korona.

A fényes bál sikere érdekében, melynek jövedelmét a női menház alapja javára fordítják, Özv. báró *Gerliczy* Félixné elnöklété alatt nagyszámu rendezőség fáradozik.

TAVIRATOK.

Uj képviselő.

Sopron, jan. 27. A Dégen Gusztáv halálával megüresedett nagy-martoni választókerületben ma reggel Bauer Mihályt, a vármegye szabadelvűpárti elnökét ellenjelölt hiányában egyhangulag képviselővé választották. Szoka István dr., választási elnök szép beszédben üdvözölte az új képviselőt. (M. T. I.)

Ítélet a Bartha—Zsoldos rágalmazási pörben.

Budapest, jan. 27. (Saj. tud. táv.) A nemrég letárgyalt Halász-féle rágalmazási per párját tárgyalta ma a budapesti törvényszék. Köztudomásu az a hajsza, melyet annak idején *Zsoldos* a »Magyar Szó« hasábjain indított *Bartha* ellen, meggyanusítva a legaljasabb rágalmakkal. Többek között azzal, hogy a nagy ellenzéki publicista a kormány megfizetett embere.

A mai tárgyaláson mind e rágalmak alaptalansága fényesen beigazolódott. A tárgyalás folyamán kihallgatták *Szell* Kálmán miniszterelnököt is, a ki kijelentette, hogy légből kapott alaptalan állítás, hogy *Bartha*val a kormánynak bármitéle összeköttetése lett volna.

Késő este hirdették ki az ítéletet, mely szerint *Zsoldost* rágalmazás miatt 1 havi fogházzal és 200 korona pénzbüntetéssel sújtották.

Fülöp-szigetről.

Manilla, január 26. Hir szerint egy önkéntes csapat, amely rablókat akart kiűzni Zambales tartományból, vereséget szenvedett. A harcban állítólag három amerikai ember esett el. (M. T. I.)

Lajos bajor herceg feudális pohárköszöntője.

München, jan. 27. Lajos bajor herceg, mint minden esztendőben, tegnap is felköszöntötte a régens-herceget azon a lakomán, a melyet a szabadságot tiszteket a német császár nevéreapja alkalmával rendeztek. A *Nürchener Neueste Nachrichten* jelentése szerint a herceg egyebek között a német császárnak és a régens-hercegnek a germán muzeum tavalyi jubileumán való találkozásáról beszélt. A mint egy ország és egy osztály sem vonta ki magát — mondotta — a németiség ez emlékéhez való hozzájárulás alól, azonképen a német fejedelmek is összejöttek a jubileum ünnepén. A német császár ajándékának és *Nürnbergben* való személyes megjelenésének jelentőségét behatóan méltatta a herceg a nagy nemzeti gondolatra való hatása szempontjából. A német népek megmutatták, hogy eszköz ágában sincs irrendenikus hajlamokat táplálni és hogy uralkodók bü slattvalói és a német birodalom hű polgárai akarnak maradni. (M.T.I.)

Leégett szálloda.

Genf, január 27. A város egyik legrégibb szállodája, a »Goldadler«-féle szállodában tegnap tűz ütött ki, amely az egész szállodát elhamvasztotta. A kár 120.000 korona. A leégett szálloda 1771-ben épült. (M. T. I.)

Amerika bánya vásárlása Európában.

Östersund (Svédország), jan. 27. Az amerikai bányaeérdekeltség képviselője itt szerződést kötött az északi bányarészvénytársaság tulajdonában lévő, Svéd- és Norvégország északi részében elterülő vas- és ércztartalmu területek egyes részeinek megvétele tárgyában. (M. T. I.)

Venezuela.

London, jan. 27. A Reuter-ügynökség jelenti La Guayrából tegnapi kelettel: A tengerészeti hatóságok közlik, hogy a venezuelai kikötők elzárása szerdán megszűnik.

Washington január 26. Hír szerint Bowen Venezuela nevében a puerto-cabellói és a guayrai vámbevételnek 30 százalékát fogja felajánlani biztosítékul. A vámokat vegyes bizottság fogja szedni, amelybe mindegyik hatalmasság egy-egy képviselőt fog kiküldeni.

Caracas, január 26. Kormánykörökből a fegyveres közlés szerint a venezuelai kikötők elzárása 28-án megszűnik. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik. 187

Az érseki palota előtt nagy néptömeg gyűlt össze. Közvetben nem is akarok a hírek hiányát katonák úgy vélekedtek, hogy ha a herceg valóban kivonult a városból, bizonyára erősebb portyázó csapatokkal ment, hogy a környéket átkutassa. Azt is hangoztatták, hogy a szökevények hamis híreket hoztak, azt állítva, hogy Cmielnickij tatárjai minden pillanatban megérkezhetnek, mert szép ember huszonhatodika óta már tíz nap eltelt és az ellenség még most sem mutatkozott. A herceg bizonyára személyesen akart meggyőződni a dolgok mibenlétéről és ha tájékozódott, vissza fog jönni. Különböző is egy pár ezredet ott hagyott és mindent megtett a védelem érdekében.

Valóban így is volt, mindenkit ellátott minden eshetőségre rendelkezéssel, mindenkinek jutott földadat, az ágyukat pedig felvonták a bástyákra. Este megérkezett Cihocki kapitány ötven dragonossal. A kíváncsiak tömege rögtön körülfogta, de ő egyenesen Arcsisewski tábornokhoz ment. Magukhoz hívták Grosswayent, s elmentek a városházára. Itt Cihocki tudtára adta a megrémült tanácsosoknak, hogy a herceg véglegesen távozott a városból.

Az első pillanatban általános volt a kétségbeesés és egy rész ajak ezt kiáltotta:

— Aruló!

De azonnal felemelkedett Arcsisewski, a hollandiai hadjáratban nagy hírnevet szerzett vezér és így szólt a katonákhoz és a tanácsosokhoz:

— Olyan vád t hallottam, melyet még a legelkeseredettebb kétségbeesés sem indokol. A herceg elvonult és nem jön vissza, ez igaz! De mi jogot követelhetitek ti, hogy a hadvezér, akinek vállain az egész hazánk jóléte nyugszik, csak a ti várostartókat védekezze? Mi történék, ha a köztársaság fegyveres erejének maradványa városban beenszorulna? Hiszen eleségünk és fegyvereink sincsenek olyan nagy hadsereg részére.

Mondhatom nektek és az én tapasztalataimban megbizhatok, hogy a védelem annál rövidebb ideig tartana, minél több katona szorulna ide, mert az éhség hamarabb legyőzne bennünket, mint az ellenség. Cmielnickij pedig inkább tör a herceg ellen, min a ti várostartók ellen. Ha tehát meghalja, hogy a herceg már nincs itt, hanem új sereget szervez és azzal közeledik, könnyebben fog nektek engedni és szívesen megkezd az alkudozásokat. Ma elégületlenek vagytok, én pedig mondhatom nektek, hogy a herceg, mikor a várost elhagyta és Cmielnickijvel a város falai körül ütközik meg titeket és gyermekeiteket nagy szerencsétlenségtől óv meg. Tartásotok magatokat, védekeztek, tartásotok fel az ellenséget egy időre és nemcsak a várost mentitek meg, de örök emlékü szolgálót teszték a köztársaságnak is, mivel a herceg ezalatt az erjét növelheti és az erődöket megerősítheti, felrúzza a köztársaságot a lázalmából és aztán a ti segítség-tekre siet. Ő megtalálta az egyedül célravezető utat, mert ha a hadsereggel együtt itt az éhhalál áldozatát esnék, akkor aztán már senki sem bírná feltartóztatni az ellenséget. Előment, állás nélkül mennének Krakó és Varsó alá, előzönlének az egész országot. A helyett tehát hogy morogtok, siessetek a bástyákra és védjétek magatokat, a gyermekeiteket, a várost és a köztársaságot.

— A bástyákra! a bástyákra! hangzott mindenütt.

Grosswayer, aki erélyes és bátor ember volt, így szólt:

— Elhatározástoknak, polgártársaim, örülök. Tudjátok, hogy a herceg távozása előtt minden előkészületet megtett a védelemre. Mindenki ismeri a teendőjét; megtörtént már minden lehetőség. A védelem az én kezemben van és én védelem magam mindhalálig.

Új reménység töltötte el a szíveket s Cihocki ezt észrevéve, így szólt:

— O fensége azt a hírt küldi nektek, hogy az ellenség közeleg. Szerzetusi ezredes csapatával rajta ütött egy tatár hordán s a körülbéli kétezer emberből álló bandát szétverte. A foglyok azt mondták, hogy nagy hadsereg jön utánuk.

E hírek nagy volt a hatása. Halálos esőnd állt be és minden szív erősebben dobogott.

— A bástyákra! szólt Grosswayer.
— A bástyákra, a bástyákra! ismételték a tiszték és polgárok.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vasári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. január hó 27-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.80—14.—. Kétszeres buza 13.60—13.10. Rozs 12.40—12.—. Arpa 11.60—11.—. Zab 12.40—12.—. Tengeri 11.—10.60. Boró 38.—. Lencse 40.—. Bab 22.—. Kiskása 24.—. Burgonya 5.80. 100 kiló lángliszt 26.20. Zsemlyehiszt 25.80. Fehér kenyér liszt 25.60. Barna kenyér liszt 23.20. Széna fuvarral 4.80. Sózott szalonna 160.—. 6 kiló zsúp-szalma —20. 150 dkr. alom-szalma —12. 1 köbméter búzka 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahús —96. 1 kiló öntött gyertya —80. 1 kiló lámpaolaj —78. 1 liter óbor 1.—. 1 liter új bor —68. Pálinka —72. Szilvapálinka 160. Szesz 2.—. 1 méterm. kősz 21.50. 1 mm. nyers faggyú 48.—. 1 mm. olvasztott faggyú 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 liter óbor 60.—. 1 liter új bor 32.—. 1 mm. mész 1.30. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. kőles —. 1 mm. repce —. 1 mm. dió 52.—. 1 mm. moogyoró —. 1 mm. aszalt szilva 40.—. 1 kgr. savanyú káposzta 24.—. 1 agr. szalonna 1.60. 1 kgr. sertés hús 1.16. 1 kgr. juh-hús —68. 1 kgr. vereshagyma —16. 1 kgr. f. hagyma —56. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 2.40. 1 kgr. barna kenyér —20. 1 liter kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1903. január hó 27-ről. Tiszta buza körülből 320 hltr. Kétszeres buza 80 hltr. Rozs 140 hltr. Arpa 60 hltr. Zab 110 hltr. Tengeri 290 hltr. Burgonya 70 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 140 drb. Fehézott 220 drb. Sovány 150 drb. Südő 480 drb. Malacz 250 drb. Hizott marha 55 drb. Jármos ökör 420 drb. Fejős tehén 240 drb. Borjú 270 drb. B. v. — drb. Juh és kecske 50 drb. Ló 365 drb.

Marha ártáblázat 1902. január 20-ról. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—690 kor. 1 pár II-od rendű jármos ökör 490—560 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 230—490 k. 1 drb fejős tehén 100—220 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 154—280 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180 k. 1 drb veres borjú 30—50 k. 1 drb fél éves borjú 32—56 k. 1 drb egy éves borjú 44—66 k. 1 drb két éves borjú 66—160 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 110—118 k. 1 pár fél éves sertés 34—38 k. 1 pár egy éves sertés 46—70 k. 1 pár két éves sertés 78—138 k. 1 drb igás ló 130—200 k. 1 pár ökörbőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—30 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Határidők.

Budapest, jan. 27.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	—
Káposzta, repce, aug.	6.98

Értéktőzsde.

Budapest, jan. 27.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 27-én.

Magyar aranyjárdék 4	121.—
Magyar koronajárdék	94.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ^{1/2}	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ^{1/2}	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	201.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	161.50
Osztrák járdék papirban	100.50
Osztrák járdék aranyban	121.—
Osztrák korona járdék	101.25
Osztrák államsorsjegyek	156.50
Osztrák magyar bank részvény	15.60
Magyar hitelbankrészvény	755.50
Osztrák hiteltőzsdét részvény	704.50
Párisi vista	95.45
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Nemetbirodalmi márka	117.15
Londoni vista	239.87
20 márkás arany	28.41

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Olcsó lakás.

Nagy Teleky-utcán, a Kath. Legényegylet házában, az emeleten egy utcai és egy udvari szép tágas, világos, egymásba nyíló szoba minden órán olcsó áron kiadó.

Értekezhetni a házmesternél ugyanott.

127.

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege- és vadkereskedése
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.
Városi és vidéki telefon 251. sz.

117

Mélyen tisztelt vevőinknek szives tudomására hozzuk, hogy eddigi üzletünket modern berendezéssel és új helyiség hozzávételével kibővítettük, valamint fűszer-, csemege-raktárunkat is jóval megnagyobbítottuk, úgy, hogy a legnagyobb igényeknek is megfelelhünk, még azon nagyvárosias szokást is behoztuk, hogy igen tisztelt vevőink kényelmére a megrendelendő árukat naponta kétszer, délelőtt és délután, saját célra készített fogatunkkal hazaküldjük. Kérjük úgy a helybeli, mint a vidéki vevőinket, b. látogatásaikkal és megrendeléseikkel megtisztelni. — Magunkat ajánlva, maradtunk

tisztelettel

SZABÓ és HAJNAL.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap. Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Meholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harcza. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezércikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-fele liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvéállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áruk mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetések,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

penz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palackfeliratok, sorsjegyek,

gyászjelentések, levélpapírok és borítékok,

valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szeretias szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Meholtak } papíron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.

17. Meholtak }
18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.
20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.

23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.